

KLASA: 001-01/15-01/20
URBROJ: 696-1-1-15-01
Zagreb, 8. travnja 2015.

MINISTARSTVO ZDRAVLJA
MINISTAR
prim. Siniša Varga, dr.med.dent.

Ksaver 200a
10000 Zagreb

**Predmet: Stajalište Hrvatske komore medicinskih sestara i stručnih udruga u
sestrinstvu o obrazovanju medicinskih sestara i tehničara u Republici
Hrvatskoj
- dostavlja se**

Poštovani gospodine ministre,

Hrvatska komora medicinskih sestara je temeljem zaključka Stručnog vijeća Komore sazvala sastanak sa svim stručnim udrugama u sestrinstvu Republike Hrvatske, dakle s predstavnicima svih područja sestrinstva na svim razinama zdravstvene zaštite s ciljem da se raspravi stanje u obrazovanju medicinskih sestara, te da se relevantnim institucijama na političkoj razini države dostave naša stajališta i zahtjevi. Zaključci koje Vam dostavljamo su nakon rasprave donijeti jednoglasno.

Izvješćujemo Vas da se stanje u obrazovanju medicinskih sestara smatra neodrživim, opasnim za sigurnost korisnika zdravstvene zaštite i neprihvatljivim za sestrinstvo kao profesionalnu skupinu koja čini više od 50% zdravstvenih djelatnika u sustavu zdravstvene zaštite u Republici Hrvatskoj.

Obrazovna struktura medicinskih sestara u hrvatskim bolnicama ne zadovoljava ni sadašnje uvjete propisane važećim pravilnicima, a nije ni u skladu sa Zakonom o sestrinstvu. Medicinske sestre su izložene pritiscima u bolnicama da tijekom 24 satne skrbi provode mnogobrojne postupke koje nadilaze njihove zakonom propisane ovlasti. U isto vrijeme u bolničkom sustavu postoji više od 500 medicinskih sestara prvostupnica koje su svoje obrazovanje same platile, a uprave bolnica ih ne raspoređuju na propisana radna mjesta, svjesno kršeći važeće propise i sigurnost bolesnika. Kao izgovor da se napomenuto ne provodi navodi se nedostatak novca. Potpuno je jasno da je izgovor neprihvatljiv, budući da je poznat broj nezdravstvenih

radnika koji ne sudjeluju u direktnom ili indirektnom zbrinjavanju bolesnika (administrativno osoblje, tzv. tehničke službe i slično), dapače, da se i povećava. Držimo neprihvatljivom praksu da, kad su u pitanju medicinske sestre, sustav nikad nema novaca, iako je potpuno jasno da su sredstva koja su potrebna za, ako ništa drugo, poštivanje propisa koje smo sami donijeli, u cjelokupnom proračunu zanemariva.

Sustavno se ignorira priznavanje visoke stručne sprema medicinskim sestrama koje su raspoređene na najzahtjevnija radna mjesta u bolničkom sustavu (glavne sestre klinika, sustav kvalitete i edukacije, kontrole bolničkih infekcija), dok se u isto vrijeme visoka stručna sprema priznaje na primjer šefovima tehničkih službi, voditeljima spremačica i slično.

Pet godina nakon uvođenja petogodišnje srednje škole za medicinske sestre opće njege, potpuno je jasno da se ovakvim načinom školovanja, na temelju utopijskog kurikulumu, ne može postići cilj „brzog“ stjecanja kompetencija zadanih propisima EU. 24 srednje škole u kojima se isti kurikulum provodi nemaju ni približno iste uvjete ni stjecanje teorijskih znanja, a poglavito nemogućnost kliničke nastave zbog različitih uvjeta u bolnicama, od kojih neke i nemaju sve djelatnosti zadane kurikulumom.

Zapošljavanje više od 200 medicinskih sestara u srednjim školama za potrebe nastave zdravstvene njege, provedeno je bez ikakvih kriterija, što je vidljivo kod provođenja kliničke nastave. U isto vrijeme medicinske sestre koje su zaposlene u školama koje bi trebale obrazovati medicinske sestre imaju ponižavajući status u odnosu na druge nastavnike i profesore, budući da su redom zapošljavane medicinske sestre prvostupnice. Provođenje kliničke nastave za ove učenike (koji bi trebali steći značajno veće kompetencije po njihovom kurikulumu) u stvarnosti se ne razlikuje od prakse koje su imali učenici s prethodnim četverogodišnjim programom.

Također držimo nedopustivim da sadašnji petogodišnji program podrazumijeva završnost, što proizlazi iz činjenice da u redovnom programu nema predmeta koji osiguravaju znanja za pristupanje državnoj maturi, odnosno mogućnosti nastavka školovanja. Tvrdimo da je neprihvatljivo očekivati „posebnu osviještenost“ učenika koji uz napregnuti program od 4600 sati u tri godine srednje škole pohađaju dodatnu nastavu kako bi mogli osigurati znanja potrebna za državnu maturu. Iz svega navedenog proizlazi da se u interesu svih sudionika ovih procesa pristupi promjenama koje će osigurati minimalne standarde koji osiguravaju školovanje kompetentnih i odgovornih medicinskih sestara, da se učenicima medicinskih škola osiguravaju jednaka prava kao i svim učenicima srednjih škola, a da sustav osigura profesionalne kvalifikacije medicinskim sestrama koje će preuzeti profesionalnu odgovornost za provođenje zdravstvene njege kako to propisuje Članak 31. Direktive 2005/36 i 55/11.

Potpuno je razvidno da se potpisani dokumenti vezano uz istu Direktivu ne provode, da na isto upozoravamo sustavno, da se u pitanje dovodi kredibilitet sestrinstva i u opasnost bolesnici. Posebno ističemo povijesnu štetu koja se nanosi sestrinstvu kao profesiji „spuštanjem“, razine obrazovanja i izjednačavanjem srednjeg i visokog obrazovanja, što nadilazi i stanje u sestriškom obrazovanju nakon drugog svjetskog rata.

Želimo naglasiti da je sve navedeno poznato ministrima nadležnim za zdravstvo i obrazovanje, da smo o tome argumentirano pisali i razgovarali na nekoliko sastanaka, no do sada nije ništa poduzeto.

Stručna sestrinska javnost u ovom slučaju je potpuno ujedinjena i odlučna u zahtjevima da se sve navedeno riješi na način kako to predlažemo u dostavljenim Zaključcima.

Držimo važnim napomenuti da je za nas neprihvatljivo da je zaštita interesa srednjih škola važnija od zaštite prava pacijenata na profesionalno odgovornu zdravstvenu njegu, sigurnosti bolesnika i profesije sestrinstva.

Nastavno na navedeno, dostavljamo Vam potpisane Zaključke. U slučaju potrebe za dodatnim objašnjenjima predlažemo zajednički sastanak.

S poštovanjem,

PREDSJEDNICA HKMS
Dragica Simunec

Na znanje:

- prof.dr.sc. Vedran Mornar, ministar znanosti, obrazovanja i sporta
- doc.dr.sc. Željko Jovanović, dr.med.,mr.oec., predsjednik Odbora za zdravstvo i socijalnu politiku Hrvatskog sabora
- prof.dr.sc. Valter Boljunčić, predsjednik Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskog sabora

ZAKLJUČCI SA SASTANKA PREDSJEDNICA/PREDSJEDNIKA STRUČNIH UDRUGA U SESTRINSTVU I HRVATSKE KOMORE MEDICINSKIH SESTARA

31. ožujka 2015. održan je sastanak predsjednica/predsjednika stručnih udruga u sestriinstvu i Hrvatske komore medicinskih sestara. Na sastanku je raspravljano stanje u hrvatskom sestriinstvu vezano uz sustav obrazovanja.

Nakon rasprave su dogovoreni sljedeći zaključci:

1. Temeljno obrazovanje za medicinsku sestru u smislu kompetencija i ovlasti za planiranje, organiziranje, provođenje, analizu i procjenu uspješnosti zdravstvene njege u Republici Hrvatskoj je dodiplomski studij sestriinstva – razina prvostupnica/prvostupnik sestriinstva, a nastavak je školovanje na diplomskim stručnim i sveučilišnim studijima.
2. Predlažu se dvije osnovne razine obrazovanja medicinskih sestara:
 - a) trogodišnji dodiplomski studij sestriinstva – VI razina HKO (prvi ciklus Bolonjskog procesa) i
 - b) druga razina su diplomski studiji VII/1 i VII/2 (II ciklus Bolonjskog procesa) u skladu s važećim propisima iz područja visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj.
3. Sva prava stečena dosadašnjim obrazovanjem svim se medicinskim sestrama moraju poštovati do kraja njihovog radnog vijeka.
4. Predlaže se četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje, naziv **tehničar zdravstvene njege** s istim kompetencijama koje su se do sada odnosile na medicinsku sestru/medicinskog tehničara iz članka 16.a Zakona o sestriinstvu. Četverogodišnji program za tehničara zdravstvene njege mora u svom redovnom programu osigurati osim strukovnih predmeta i predmete koji su potrebni za redovno stjecanje znanja za državnu maturu, odnosno mogućnost upisa u sve programe visokog obrazovanja
5. Predlaže se ukidanje programa petogodišnjih srednjih strukovnih škola, budući da predmetni kurikulum u trajanju od 4600 sati u tri godine strukovnog programa ne osigurava stjecanje svih kompetencija iz članka 31. Direktive 2005/36 i 55/13, budući da ih zbog iznimno napregnute satnice i nemogućnosti provođenja kliničkog dijela nastave (više od 50% ukupnog programa) učenici nisu u mogućnosti steći. Ovaj program obrazovanja također podrazumijeva završnost, a kroz redovnu satnicu ne osigurava znanja potrebna za državnu maturu. Iz navedenog proizlazi da završetkom programa „medicinske sestre opće njege“ po predmetnom kurikulumu nije predviđena mogućnost napredovanja u struci, kao ni daljnjeg školovanja u sustavu visokog obrazovanja.
6. Predlaže se da se kvote upisa u srednju školu i sestriinske studije prilagode na način da se u razdoblju od 5 godina postigne odnos tehničara zdravstvene njege i prvostupnika sestriinstva (uključujući diplomirane medicinske sestre-specijaliste i magistre sestriinstva) od najmanje 50:50%.

Dragica Šimunec
predsjednica Hrvatske komore medicinskih sestara

Adriano Friganović, diplomirani medicinski tehničar
predsjednik Hrvatskog nacionalnog saveza sestrištva

Mirjana Dumančić, magistra sestrištva
predsjednica Hrvatske udruge medicinskih sestara

Zinka Bratuša, diplomirana medicinska sestra
predsjednica Hrvatske udruge diplomiranih medicinskih sestara

Ana Ljubas, magistra sestrištva
predsjednica Hrvatske udruge kardioloških medicinskih sestara

Anđelka Brtan, diplomirana medicinska sestra
predsjednica Udruge medicinskih sestara i tehničara Hrvatske za
dermatovenerologiju

Suza Valenčak, prvostupnica sestrištva
predsjednica Hrvatske udruge patronažnih sestara

Barica Hršak, prvostupnica sestrištva
predsjednica Udruge medicinskih sestara zdravstvene njege u kući

Lenka Kopačević, diplomirana medicinska sestra
predsjednica Udruge medicinskih sestara i tehničara Hrvatske za neurologiju

Jadranka Brljak, magistra sestrištva
predsjednica Udruge medicinskih sestara i tehničara u gastroenterologiji i endoskopiji
Hrvatske

Irena Vugrek, prvostupnica sestrištva
članica Upravnog odbora Hrvatskog društva medicinskih sestara anestezije,
reanimacije, intenzivne skrbi i transfuzije

Stjepan Petričević, prvostupnik sestrištva
predsjednik Udruge dispečera hitne medicine

Biljana Kurtović, magistra sestrištva
predsjednica Udruge medicinskih sestara i tehničara neurokirurgije Hrvatske

